

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δρ. Αγγελική Καλλίδη - Αντωνίου, Δικηγόρος

ΤΟ ΝΕΡΟ

Πρόλογος:

Σ. Δήμας, Επίτροπος Περιβάλλοντος Ε.Ε.

Χαιρετισμός:

Α. Φαχαντίδου, Πρόεδρος Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής Α.Π.Θ.

Θεσσαλονίκη 2007

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δρ. Αγγελική Καλλία - Αντωνίου, Δικηγόρος
ankallia@auth.gr

ΤΟ NEPO

Πρόλογος:

Σ. Δήμας, Επίτροπος Περιβάλλοντος Ε.Ε.

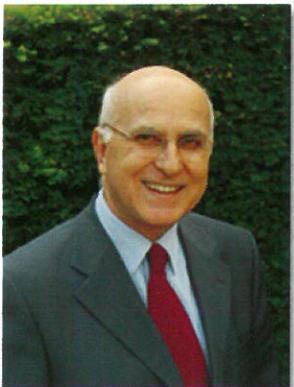
Χαιρετισμός:

Α. Φαχαντίδου, Πρόεδρος Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής Α.Π.Θ.

Θεσσαλονίκη 2007

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ

το *Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας*
και το *Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων*
(www.ekby.gr)
για την ευγενική προσφορά των φωτογραφιών,
&
την εταιρία *globus - Αφοι Κουλαξίζογλου ο.ε.*
για την καλλιτεχνική επιμέλεια του εντύπου.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ NEPO

Οι Ευρωπαίοι έχουν μεγάλη ευαισθησία για την προστασία του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου για το περιβάλλον, το 85% περίπου των Ευρωπαίων πολιτών θεωρεί την πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος εξίσου σημαντική με την οικονομική και την κοινωνική πολιτική. Στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό φθάνει μάλιστα το 95%.

Από όλα τα περιβαλλοντικά θέματα, τη μεγαλύτερη ανησυχία στους πολίτες προκαλεί η ρύπανση των νερών. Αυτό ισχύει για το 47% των Ευρωπαίων και για το 59% των Ελλήνων πολιτών.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η προστασία των νερών έχει μακρά ιστορία. Από τη δεκαετία του 1970, με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εξασφαλισθεί, για παράδειγμα, η πρόσβαση των Ευρωπαίων σε καθαρό πόσιμο νερό, καθώς και το δικαίωμά τους να ενημερώνονται για την ποιότητα των νερών στις ακτές της Ευρώπης.

Το 2000, με την είσοδο στη νέα χιλιετία, η πολιτική για το νερό επεκτάθηκε και αναμορφώθηκε, αξιοποιώντας την εμπειρία του παρελθόντος και αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις του μέλλοντος. Υιοθετήθηκε λοιπόν η οδηγία - πλαίσιο για τα νερά, η οποία θέτει ως στόχο, όλα τα νερά της Ευρωπαϊκής Ένωσης - υπόγεια, ποτάμια, λιμναία και παράκτια - να έχουν καλή ποιότητα, ως το έτος 2015. Η οδηγία-πλαίσιο βασίζεται στην διαχείριση των λεκανών απορροής ποταμών με τη συνεργασία των περιφερειών και με τη συμμετοχή των πολιτών, των άμεσα ενδιαφερόμενων παραγόντων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Για την επίτευξη των φιλόδοξων και δεσμευτικών περιβαλλοντικών στόχων, σημαντικό ρόλο παίζει η χρήση οικονομικών μέσων, καθώς και διαφόρων άλλων μέσων, που κάθε περιφέρεια επιλέγει για κάθε λεκάνη απορροής ποταμού.

Οι παραπάνω αρχές και οι στόχοι θα επεκταθούν και στις περιφερειακές θάλασσες της Ευρώπης, όταν οι πολιτικές διαπραγματεύσεις για τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το θαλάσσιο περιβάλλον, ολοκληρωθούν.

Ωστόσο οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη δεν περιορίζονται στη ρύπανση των νερών από τα αστικά

λύμματα, τις βιομηχανικές και γεωργικές δραστηριότητες. Η ποσότητα του νερού, αποτελεί μεγάλο πρόβλημα δεδομένου ότι άλλοτε είναι υπερβολική από τις πλημμύρες και άλλοτε ανεπαρκής, από λειψυδρία και ξηρασία. Τα συγκεκριμένα προβλήματα θα λάβουν ακόμα μεγαλύτερες διαστάσεις με την αλλαγή του κλίματος. Ενδέχεται όμως να προκύψουν και νέες δυνατότητες. Για το λόγο αυτό, το 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαμόρφωσε ένα σύνολο προτάσεων που επικεντρώνονται στη διαχείριση των κινδύνων πλημμυρών και στην αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της ξηρασίας.

Με την υιοθέτηση της ευρωπαϊκής πολιτικής για το νερό, η Ευρωπαϊκή Ένωση σκοπεύει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του μέλλοντος, εξασφαλίζοντας τους υδάτινους πόρους για τις μέλλουσες γενιές και δίνοντας ένα παράδειγμα καλής διακυβέρνησης.

Η πρώτη φράση της οδηγίας πλαισίο για τα νερά είναι η εξής: "Το νερό δεν είναι εμπορικό προϊόν, αποτελεί κληρονομιά που πρέπει να προστατεύεται". Η φράση αυτή καθιστά σαφές ότι στόχος της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα νερά είναι να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που απειλούν τους υδάτινους πόρους, λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις και τις ανάγκες των Ευρωπαίων πολιτών.

Αυτό το φυλλάδιο, αποτελεί εξαιρετική πρωτοβουλία της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του ΑΠΘ, γραμμένο δε από την κυρία Αγγελική Καλλία - Αντωνίου, η οποία διαθέτει μακρά εμπειρία στο δίκαιο περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμβάλλει στην υπεύθυνη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ευρωπαίων πολιτών.

Σταύρος ΔΗΜΑΣ
Επίτροπος αρμόδιος για το Περιβάλλον

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του ΑΠΘ, ευαίσθητη στα προβλήματα της εποχής μας, δεν θα μπορούσε να μην ενεργοποιηθεί στην προβολή των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε στις μέρες μας. Το πρόβλημα του νερού είναι ίσως το σημαντικότερο όλων. Πράγματι το νερό είναι προϋπόθεση για τη ζωή μας. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, ο επιστημονικός σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προειδοποιεί ότι "η υγεία και η ανάπτυξη στην Ευρώπη απειλούνται από την χαμηλή ποιότητα των νερών".

Είναι προφανές ότι το νερό που θεωρούσαμε μέχρι πρόσφατα φυσικό αγαθό σε αφθονία, στις μέρες μας αποτελεί εμπορικό προϊόν που τείνει σε ανεπάρκεια.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η αλλαγή του κλίματος έχει επιπτώσεις στην κατάσταση των υδάτινων πόρων. Η λειψυδρία, η ξηρασία και οι πλημμύρες όχι μόνο οδηγούν στη μείωση της βιοποικιλότητας, αλλά υπονομεύουν την υγεία και την ανάπτυξη.

Το φυλλάδιο αυτό απευθύνεται στους φοιτητές του Αριστοτελείου για να τους ενημερώσει και να τους ευαισθητοποιήσει στο πρόβλημα του νερού και στην ορθολογική κατανάλωσή του.

Οι ελπίδες μας για την υιοθέτηση ενός βιώσιμου μοντέλου ανάπτυξης που θα σέβεται το περιβάλλον στηρίζονται στους νέους.

Η Δρ. Α. Καλλία- Αντωνίου, με την μακρόχρονη θητεία της στα Ευρωπαϊκά Θεσμικά Όργανα, ανταποκρινόμενη στην πρόσκλησή μας, παρουσιάζει με σαφή και κατανοητό τρόπο στοιχεία που καταδεικνύουν την "κρίση του νερού", καθώς και την ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία για την προστασία και διαχείριση των νερών.

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2007

Α. Φαχαντίδου,
Πρόεδρος Επιτροπής
Κοινωνικής Πολιτικής Α.Π.Θ.

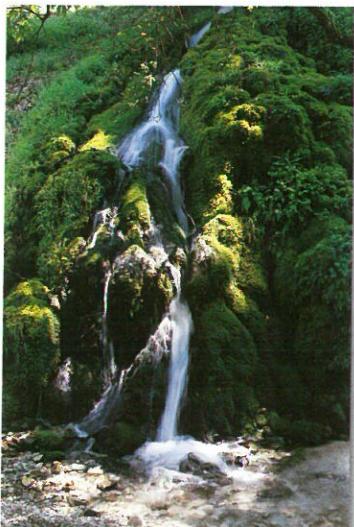
Αποτελεί δικαίωμα η πρόσβαση σε καθαρό και άφθονο νερό;

Κάθε πολίτης έχει δικαίωμα σε καθαρό περιβάλλον, σε καθαρούς και επαρκείς φυσικούς πόρους, σε καθαρό και άφθονο νερό. Άλλωστε το νερό είναι απαραίτητο για τη ζωή και την υγεία μας και, όπως και η ενέργεια, είναι αναγκαίο για όλες τις ανθρώπινες οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

Το Σύνταγμα¹ της χώρας και οι Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης² κατοχυρώνουν αυτό το δικαίωμα.

Είναι το νερό αγαθό που σπανίζει;

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις μελέτες του ΟΗΕ³ είναι συγκλονιστικά:

- Κάθε μήνα υπολογίζεται ότι πεθαίνουν στον κόσμο 300.000 άτομα από μολυσμένο νερό ή από έλλειψη νερού.
- 232 εκατομμύρια άνθρωποι από 26 χώρες του τρίτου κόσμου αδυνατούν να καλύψουν βασικές, καθημερινές ανάγκες σε νερό.
- Στην Αφρική και την Ασία 18 χώρες βρίσκονται σε οριακή κατάσταση από άποψη υδατικών αποθεμάτων.
- Συνολικά 1,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό.

Μπορεί το πρόβλημα του νερού να οδηγήσει σε πόλεμο;

Είναι πολύ πιθανό το νερό να οδηγήσει στο άμεσο μέλλον σε συγκρούσεις, ακόμη και σε πολέμους, μεταξύ γειτονικών χωρών, διότι το 40% των κατοίκων της γης ζει σήμερα σε περισσότερες από 200 διακρατικές υδρολογικές λεκάνες, μοιράζεται δηλαδή τα νερά των ίδιων ποταμών και λιμνών.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος αναπτύχθηκε η λεγόμενη «υδροβιοπλωματία» που είναι μέρος της περιβαλλοντικής διπλωματίας, προσπαθεί να δώσει λύσεις με ειρηνικό τρόπο στις διακρατικές διενέξεις.

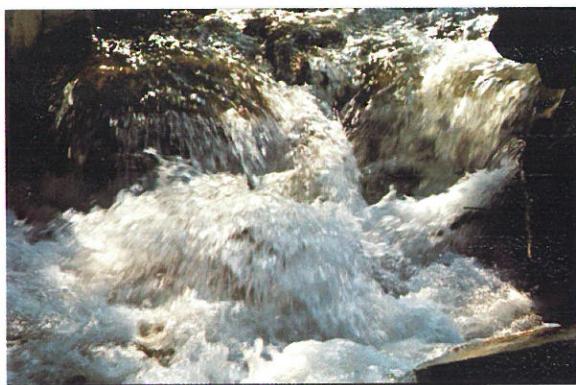
Αντιμετωπίζει η Ευρώπη πρόβλημα νερού;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει πρόβλημα ποιότητας και ποσότητας νερού.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος⁴:

Το 20% των επιφανειακών νερών στην Ε. Ένωση απειλείται σοβαρά από τη ρύπανση⁵

Στα υπόγεια και επιφανειακά νερά παρουσιάζεται ανησυχητική ρύπανση από φυτοφάρμακα, νιτρικά άλατα, εντομοκτόνα, βαρέα μέταλλα, υδρογονωμένους και χλωριωμένους υδρογονάνθρακες.

Ποταμός Στεφάνι, Παραπόταμος Αχελώου, Ασπροπόταμος Πίνδος

Διαθέτει η Ευρώπη επαρκείς ποσότητες νερού;

Η Ε. Ένωση αντιμετωπίζει λειψυδρία, δηλαδή η ζήτηση του νερού υπερβαίνει τους εκμεταλλεύσιμους υδάτινους πόρους και ξηρασία δηλαδή προσωρινή μείωση των διαθέσιμων υδάτινων πόρων π.χ. λόγω μειωμένων βροχοπτώσεων.

Ήδη το 11% του ευρωπαϊκού πληθυσμού και το 17% του ευρωπαϊκού εδάφους έχουν αντιμετωπίσει κρούσματα λειψυδρίας, ενώ παρατηρείται τάση σημαντικής επέκτασης.

Το 60% των ευρωπαϊκών πόλεων κάνουν υπερεκμετάλλευση των πόρων των υπόγειων υδάτων τους.

Ο αριθμός των περιοχών και των κατοίκων που επλήγησαν από ξηρασία αυξήθηκε μεταξύ του 1976 και του 2006 κατά 20%.

Το 2003, 100 εκατομμύρια κάτοικοι της Ε. Ένωσης και το 1/3 της επικράτειάς της επλήγησαν από ξηρασία.

Το κόστος των ζημιών στην ευρωπαϊκή οικονομία ήταν μεγαλύτερο από 8,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Το κόστος αντιμετώπισης της ξηρασίας από το 1977 έως το 2007 ανέρχεται σε 100 δισεκατομμύρια ευρώ.

Η αλλαγή του κλίματος σχετίζεται με το πρόβλημα του νερού;

Η Διακυβερνητική Επιτροπή για την κλιματική αλλαγή⁶ προβλέπει ότι εάν οι θερμοκρασίες αυξηθούν κατά 2 έως 3°C, θα πληγούν από λειψυδρία από 1,1 έως 3,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι.

Παράλληλα η κλιματική αλλαγή οδηγεί σε αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων και ειδικά των πλημμυρών⁷. Τα τελευταία χρόνια, είδαμε πολλές καταστροφικές πλημμύρες στην Ιταλία, την Γαλλία και την Αγγλία.

Καταναλώνουμε περισσότερο νερό από όσο χρειαζόμαστε;

Ένα ποσοστό γύρω στο 30% του διαθέσιμου νερού κατασπαταλάται.

Στην Ευρώπη από τις αρχές του αιώνα η κατανάλωση νερού έχει επταπλασιασθεί.

Τι προβλέπεται για την κατανάλωση νερού στο μέλλον;

Φαράγγι Πάντα-Βρέχει, Ευρυτανία

Σε παγκόσμιο επίπεδο λόγω της συνεχούς αύξησης του πληθυσμού της γης έχουμε συνεχή μείωση των κατά κεφαλήν διαθέσιμων υδάτινων πόρων, με αντίστοιχη συνεχή αύξηση των κατά κεφαλήν απαιτήσεων.

Η αύξηση είναι αποτέλεσμα της αλλαγής των συνθηκών διαβίωσης, της εντατικοποίησης των ρυθμών ανάπτυξης και της εφαρμογής υδροβιόρων τεχνολογικών μεθόδων.

Το 2025 ο πληθυσμός της γης αναμένεται να είναι γύρω στα 10 δισεκατομμύρια και ένας στους τρεις κατοίκους του πλανήτη, δηλαδή 3,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι σε 52 χώρες της γης, αναμένεται ότι είτε θα ζουν σε καθεστώς λειψυδρίας, είτε θα κινδυνεύουν άμεσα από αυτήν.

Εγώ, στην καθημερινή ζωή, μου πόσο νερό καταλανώνω;

Ένα πλυντήριο χρειάζεται 100 lt νερού για κάθε 5 kg ρούχων.

Πλένοντας το αυτοκίνητο χρησιμοποιούμε 200 lt νερού.

Για να ποτίσουμε έναν κήπο 100 m² χρειάζονται 1.700 m³ νερού.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για βιομηχανικές, γεωργικές και οικιακές χρήσεις, καταναλώνουμε ανάμεσα στα 200 και 1.000 m³ νερού ανά άτομο, το χρόνο.

Στην Ελλάδα αντιμετωπίζουμε πρόβλημα νερού;

- Έχουμε εκτεταμένη ρύπανση των υπογείων υδάτων από την γεωργία και την ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων.
- Κάνουμε υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων π.χ. με ανεξέλεγκτες γεωτρήσεις, ή με τον τρόπο άρδευσης που σπαταλάται ποσοστό ως και 80% του νερού.
- Έχουμε πτώση της στάθμης των υδροφόρων οριζόντων
- Πληττόμαστε από λειψυδρία π.χ. το χειμώνα του 2007 η λειψυδρία αυξήθηκε σε ποσοστό 66% από το προηγούμενο έτος.

Τι νομοθετικά μέτρα έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του προβλήματος;

Η Ελληνική νομοθεσία για τη διαχείριση και προστασία των υδάτινων πόρων αποτελείται σχεδόν στο σύνολό της από την αντίστοιχη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Κοινοτική νομοθεσία⁸.

Σήμερα ισχύουν περισσότερες από 30 νομοθετικές διατάξεις που καλύπτουν όλο το φάσμα των προβλημάτων από την απαιτούμενη ποιότητα του πόσιμου νερού, ως την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων⁹.

Ποιές είναι οι νομθετικές διατάξεις;

Η Ε. Ένωση έχει εκδώσει μια σειρά Αποφάσεων, Κανονισμών και κυρίως Οδηγιών, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη ως επί το πλείστον με Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, που ρυθμίζουν τα ακόλουθα:

- ποιότητα των επιφανειακών νερών από τα οποία αντλείται πόσιμο νερό (Οδηγία 75/440, 91/692)¹⁰,

- ποιότητα του πάσιμου νερού, [Οδηγία 98/83 που αντικατέστησε την 80/778]¹¹,
- μέθιδοι δειγματοληψίας και ελέγχου του νερού που προορίζεται για πόσιμο (Οδηγίες 79/869, 8 1/885, 9 1/692)¹²,
- ρύπανση από τα απορρυπαντικά (Οδηγία 648/2004)¹³,
- έκχυση επικίνδυνων ουσιών στο υδάτινο περιβάλλον (Οδηγία 76/464, 2006/ 11)¹⁴,
- απαιτούμενη ποιότητα των νερών για τα οστρακοειδή (Οδηγίες 79/923, 2006/ 113)¹⁵,
- απαιτούμενη ποιότητα των νερών για τη διατήρηση της ζωής των ψαριών (Οδηγίες 78/659, 9 1/692, 2006/44)¹⁶,
- προστασία των υπόγειων νερών (Οδηγίες 80/68, 2006/ 118)¹⁷,
- προστασία των νερών από την νιτρική ρύπανση που προκαλείται από χρήση λιπασμάτων στη γεωργία. (Οδηγία 9 1/676)¹⁸,
- υποχρέωση επεξεργασίας αστικών και βιομηχανικών λυμάτων, (Οδηγίες 9 1/27 1, 98/ 15)¹⁹,
- Αντιμετώπιση των έμμονων οργανικών ρύπων (POP), οι οποίοι είναι χημικές ουσίες που εμφανίζουν ορισμένες τοξικές ιδιότητες που αποικοδομούνται δύσκολα, και είναι για το λόγο αυτό ιδιαιτέρως επιβλαβείς για την υγεία του ανθρώπου και για το περιβάλλον. Οι POP συσσωρεύονται στους ζωντανούς οργανισμούς, διασπείρονται μέσω του αέρα, των υδάτων και των αποδημητικών ειδών και συσσωρεύονται στα χερσαία και τα υδάτινα οικοσυστήματα. Το πρόβλημα είναι επομένως διασυνοριακό, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη δράση σε διεθνές επίπεδο (Οδηγία 79/117, Κανονισμός 850/2004, Απόφαση 2006/507)²⁰.
- Ολοκληρωμένη πρόληψη και αντιμετώπιση της ρύπανσης των νερών κατά την διαδικασία αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων (Οδηγία 96/6 1)²¹.
- Το 2000 εκδόθηκε η Οδηγία πλαίσιο για τα νερά (2000/60)²², που για πρώτη φορά αντιμετωπίζει συνολικά το πρόβλημα της διαχείρισης του νερού και υιοθετεί ένα νέο πρόγραμμα διαχείρισης, οργανωμένο με βάση τις λεκάνες απορροής των ποταμών (ΛΑΠ). Η ΛΑΠ είναι η φυσική γεωγραφική και υδρολογική μονάδα ενός ποταμού. Η εφαρμογή της άρχισε το 2003 και θα ολοκληρωθεί το 2015.

Πώς αντιδρούν οι Ευρωπαίοι πολίτες στο πρόβλημα;

Ανησυχούν και ευαισθητοποιούνται. Πρόσφατες μετρήσεις της Eurostat έδειξαν ότι το 63% των ευρωπαίων δίνουν προτεραιότητα στην προστασία του περιβάλλοντος έναντι της οικονομίας του ανταγωνισμού και ότι το 90% εκτιμά ότι η περιβαλλοντική νομοθεσία πρέπει να εφαρμόζεται με την ίδια αυστηρότητα, όπως η νομοθεσία για την οικονομία και την απασχόληση.

Τι μοντέλο ανάπτυξης χρειάζεται για να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα;

Είναι άμεση ανάγκη να εφαρμοσθεί το μοντέλο της αποτελεσματικής και ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων στο πλαίσιο της βιώσιμης, ή αειφόρου ανάπτυξης. Αειφόρος είναι η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες.

Ποια μέτρα έχουν ληφθεί από τη Ε. Ένωση για την αειφόρο ανάπτυξη;

- Νομοθετικά μέτρα
- Χρηματοδοτικά μέτρα
- Μέτρα ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής πολιτικής στις άλλες πολιτικές της Ε. Ένωσης, πχ. αγροτική πολιτική, πολιτική μεταφορών, ενεργειακή πολιτική κλπ.
- Μέτρα που προωθούν την αειφόρο κατανάλωση, όπως πχ. η οικολογική σήμανση.

Τι είναι η οικολογική σήμανση;

Η Ε. Ένωση, στα πλαίσια της πολιτικής για την αειφόρο ανάπτυξη, θεσμοθετήσε την οικολογική σήμανση. Για να αναγνωρίζονται δηλαδή από τους καταναλωτές τα προϊόντα που προκαλούν μικρότερη επιβάρυνση στο περιβάλλον, σε σχέση με άλλα προϊόντα της ίδιας κατηγορίας, και για να ενισχύσει την κατανάλωση τους, έχει εισάγει το **οικολογικό σήμα²³**. Για να διοθεί το οικολογικό σήμα σε ένα προϊόν, όλος ο παραγωγικός κύκλος, καθώς και η χρήση κι η διάθεση του προϊόντος πρέπει να συμμορφώνεται με υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα, που καλύπτουν τη χρήση φυσικών πόρων και ενέργειας, τη διάθεση απορριμμάτων, την εκπομπή ρύπων στην ατμόσφαιρα, στο νερό και στο έδαφος.

Το οικολογικό σήμα καλύπτει σήμερα 19 διαφορετικές ομάδες προϊόντων, μεταξύ των οποίων απορρυπαντικά πλυντηρίων πιάτων και ρούχων, καθαριστικά, βαφές και βερνίκια, χαρτιά κλπ.

Συμβάλλουμε στην αειφόρο ανάπτυξη προτιμώντας τα προϊόντα που επιβαρύνουν λιγότερο το περιβάλλον.

Τι μπορώ να κάνω εν ολίγοις;

- **Να μην σπαταλάς το νερό**
- **Να συμμετέχεις στον έλεγχο εφαρμογής της νομοθεσίας για το νερό**
- **Να συμμετέχεις στην ευαισθητοποίηση και την ενεργοποίηση των συμπολιτών σου**

Συγκεκριμένα:

1. Πρακτικές συμβουλές εξοικονόμησης νερού

Βρύσες που στάζουν, νερό που τρέχει όταν πλένεις τα δόντια σου, ή τα πιάτα, υπερβολική χρήση πλυντηρίων, υπερβολικό πλύσιμο αυτοκινήτου, κατανάλωνει άσκοπα νερό.

Νερό που σε πολλά μέρη του κάσμου αποτελεί είδισος πολυτελείας.

Επίσης επέλεξε με προστροφή τα προϊόντα που αγοράζεις - ιδιαίτερα τα σαπούνια και τα καθαριστικά, ώστε να ρυπαίνουν λιγότερο τον υδροφόρο ορίζοντα. Ψάλε για προϊόντα που έχουν το **οικολογικό σήμα**, που ρυπαίνουν δηλαδή λιγότερο.

2. Συμβολή στον έλεγχο εφαρμογής της νομοθεσίας

Πληροφορήσου για την νομοθεσία που προστατεύει τους υδάτινους πόρους.

Οι αριθμοί των Οδηγιών και η ιστοσελίδα που θα τις βρεις είναι στο τέλος αυτού του φυλλαδίου. Επικοινώνησε με τον Δήμο, την Νομαρχία, την Περιφέρεια, για να μάθεις τα αποτελέσματα των μετρήσεων της ποιότητας του νερού που πίνεις. Ενημέρωσέ τους αν αντιλαμβάνεσαι ότι υπάρχει πρόβλημα στην ποιότητα ή στην διαχείριση του νερού.

Αν δεν εφαρμόζονται οι Οδηγίες μπορείς να αντιδράσεις στέλνοντας καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να τους ενημερώσεις. Όσο και αν ακούγεται παράξενο, πολλές υποθέσεις έχουν καταλήξει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και πολλά κράτη έχουν υποχρεωθεί να εφαρμόσουν την νομοθεσία για το περιβάλλον, ύστερα από καταγγελία που έστειλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένας πολίτης²⁴!

3. Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση

Ενημέρωσε συνομηλίκους σου, το περιβάλλον σου γενικότερα, για το πρόβλημα του νερού. Προτίμησε την κατανάλωση προϊόντων που ρυπαίνουν λιγότερο το περιβάλλον. Δραστηριοποιήσου για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, που σέβεται όχι μόνο το δικαίωμά σου, για καθαρό περιβάλλον, αλλά και το δικαίωμα των παιδιών σου.

Το νερό από φυσικό αγαθό σε αφθονία, έχει φθάσει σήμερα να αποτελεί εμπορικό προϊόν σε ανεπάρκεια και είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του 21^{ου} αιώνα!

- Στην Κύπρο η κυβέρνηση έλαβε μέτρα ώστε τα νοικοκυριά να αξιοποιήσουν τα οικιακά λύματα, το «γκρίζο νερό», δηλαδή το νερό που προέρχεται από το πλύσιμο και από τα πλυντήρια, για το πότισμα κήπων και τις τουαλέτες. Η πρακτική αυτή μείωσε μέχρι 40% την κατανάλωση νερού ανά κάτοικο. Το 2007 οι κυβερνητικές επιχορηγήσεις για την εφαρμογή αυτού του μέτρου καλύπτουν το 75% του κόστους του συστήματος.
- Σε πολλές πόλεις της Ισπανίας εφαρμόστηκαν προγράμματα για την εξοικονόμηση νερού, με σημαντικά αποτελέσματα. Για παράδειγμα το 1997, η Σαραγόσσα εφάρμοσε ένα πρόγραμμα στηριζόμενο σε σύγχρονες υδραυλικές συσκευές και εξοπλισμούς, για τη μέτρηση της κατανάλωσης νερού και την ευαισθητοποίηση του κοινού, που οδήγησε στην εξοικονόμηση 1,2 δισεκατομμυρίων λίτρων νερού ετησίως, με αποτέλεσμα να παρουσιάζει σήμερα η Σαραγόσσα τη χαμηλότερη κατανάλωση νερού ανά κάτοικο και ανά ημέρα σε ολόκληρη την Ισπανία (96 λίτρα/άτομο/ημέρα).
- Στη Γαλλία, το καλοκαίρι του 2006, ξεκίνησε εκστρατεία ενημέρωσης με τίτλο «Θα υπάρχει αρκετό νερό για όλο τον κόσμο»; Η εκστρατεία βασίσθηκε σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά σποτ, και ενθάρρυνε την εξοικονόμηση νερού.
Το 88% των Γάλλων επηρεάστηκε θετικά και καταβάλλει προσπάθειες εξοικονόμησης νερού.

¹ Το Σύνταγμα της Ελλάδας:

<http://www.parliament.gr/politeuma/default.asp>

² Ευρωπαϊκές Συνθήκες:

http://eur-lex.europa.eu/el/treaties/dat/12002E/htm/C_2002325EL.00330_1.html#anArt 175

<http://europa.eu>

http://europa.eu/pol/env/index_el.htm

³ Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Πρόγραμμα Περιβάλλοντος και Τομέας βιώσιμης ανάπτυξης:

<http://www.unep.org>, <http://www.un.org/esa/sustdev>

⁴ Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος:

<http://www.eea.europa.eu>

⁵ Ποιότητα πόσιμου νερού:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/I28079.htm>

⁶ Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή:

<http://unfccc.int/2860.php>

Περιοχή Οροσειρά Ροδόπης

⁷ Αντιμετώπιση πλημμυρών:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28174.htm>

⁸ Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

<http://eur-lex.europa.eu>

⁹ Προστασία και διαχείριση των υδάτων:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/s15005.htm>

¹⁰ Ποιότητα νερού από το οποίο θα αντληθεί πόσιμο νερό, 75/440, 9/692:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28006a.htm>

¹¹ Ποιότητα του πόσιμου νερού, 98/83 που αντικατέστησε την 80/778:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/I28079.htm>

¹² Συχνότητα και μέθοδοι δειγματοληψίας και ανάλυσης νερού που προορίζεται για πόσιμο, 79/869, 8/855, 9/692:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28006b.htm>

¹³ Ρύπανση από τα απορρυπαντικά, 648/2004 που αντικατέστησε τις 73/404, 73/405, 82/242, 82/243, 86/94:

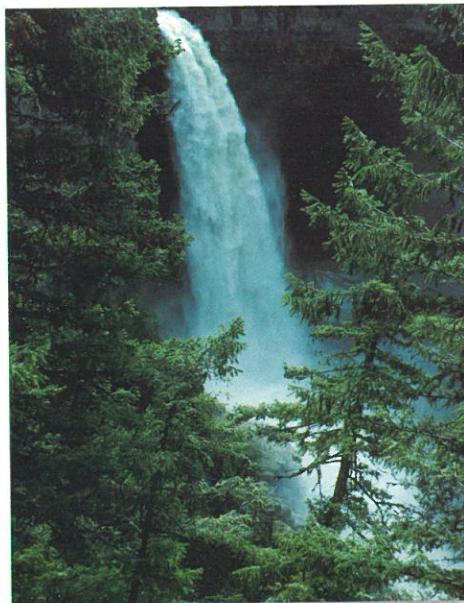
<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I32025.htm>

¹⁴ Απόρριψη επικινδύνων ουσιών στο υδάτινο περιβάλλον, 76/464, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491, 86/280, 9/692, 92/446, 2006/11:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28017a.htm>

¹⁵ Υφάλμυρα και παράκτια νερά για τα οστρακοειδή, 2006/113 που αντικατέστησε την 79/923:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28177.htm>

---

¹⁶ Ποιότητα γλυκών νερών για τη διατήρηση της ζωής των ψαριών, 2006/44 που αντικατέστησε την 78/659:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28010.htm>

¹⁷ Προστασία υπόγειων νερών, 80/68, 2006/118:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28017b.htm>

¹⁸ Προστασία των νερών από τη νιτρική ρύπανση, 91/676:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28013.htm>

¹⁹ Διαχείριση οστικών και βιομηχανικών λυμάτων, 91/271, 98/15:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28008.htm>

²⁰ Εμμονοί οργανικοί ρύποι, 79/117, 850/2004, 2006/507:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/I21279.htm>

²¹ Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης, 96/61, 2003/35, 2003/37:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/128045.htm>

²² Διαχείριση υδάτινων πόρων, 2000/60, 2455/2001:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/I28002b.htm>

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/I28108.htm>

²³ Οικολογικό σήμα, 2000/730:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/I28020.htm>

²⁴ Καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Έντυπο Καταγγελίας:

http://ec.europa.eu/community_law/complaints/form/index_el.htm

© Copyright: Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής

Στοιχειοθεσία - Παραγωγή Εντύπου

globus

Αγ. Ελευθερίου 5, Ν. Ευκαρπία, Θεσσαλονίκη 56429
Τηλ: 2310 692402 Fax: 2310 680066 e-mail: info@globus.com.gr